

23 smjernice: podrška za upravljanje istraživačkim podacima

Jertec Musap, Ljiljana; Turk, Ivana; Dorotić Malič, Ivana; Matijević, Marta; Poljak, Ljiljana; Celjak, Draženko

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **2020**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:102:605863>

Rights / Prava: [Attribution 3.0 Unported/Imenovanje 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-25**

Repository / Repozitorij:

[Digital repository of the University Computing Centre \(SRCE\)](#)

23 smjernice: podrška za upravljanje istraživačkim podacima

Pregled besplatnih online izvora i alata za pomoć u pružanju podrške u upravljanju istraživačkim podacima

Research Data Sharing Without Barriers

Izvori za učenje

Naučite kako primijeniti načela knjižničarstva za rješavanje problema i razvijanje novih usluga povezanih s istraživačkim podacima.

1. **Deset preporuka LIBER-a** knjižnicama koje se počinju baviti upravljanjem istraživačkim podacima,
<https://bit.ly/2NxvvRx>
2. DATA tezaurus – popis relevantnih pojmoveva i alata e-Science Thesaurus,
<https://bit.ly/2ToLtBi>
3. Upoznajte životni ciklus istraživačkih podataka, DCC Curation Lifecycle Model,
<https://bit.ly/3akCaLT>
4. **MANTRA** – *online* tečaj za knjižničare o upravljanju istraživačkim podacima,
<https://bit.ly/38qAH4p>
5. Pogledajte popis recentne literature u Digital Curation Bibliography,
<https://bit.ly/2R1IC0N>
6. Istražite brojne primjere raznih vodiča o upravljanju istraživačkim podacima koje su stvorili knjižničari, SpringShare LibGuide Community Site,
<https://bit.ly/388s1wN>
 (preporučujemo da u tražilicu upišete "research data management")

Izvori za učenje Informiranje i uključivanje istraživača

Planovi upravljanja istraživačkim podacima
Metapodaci

Citiranje istraživačkih podataka
Licenciranje podataka i zaštita privatnosti
Digitalno očuvanje
Repozitoriji istraživačkih podataka
Uključivanje u zajednicu

7. RDMLA – *online* tečaj s naglaskom na znanje i vještine neophodne za rad s istraživačima i upravljanje istraživačkim podacima,
<https://bit.ly/38CHzcD>

Informiranje i uključivanje istraživača

Saznajte kako pomoći istraživačima da pravovremeno i ispravno upravljaju svojim istraživačkim podacima.

8. Engaging Researchers with Data Management: The Cookbook – primjeri dobre prakse za uključivanje istraživača u upravljanje istraživačkim podacima,
<https://bit.ly/2NcOO2I>

9. Saznajte najvažnije smjernice kojima se možete voditi prilikom razgovora s istraživačima,
<https://bit.ly/2QSRYL0>

10. Razradite detaljan popis pitanja koja možete postaviti istraživaču koji zatraži pomoć od vas, <https://bit.ly/2tk1X2S>

11. Pripremite materijale koje možete predložiti kao dodatnu pomoć istraživačima,
<https://bit.ly/2TnCqRi>

Planovi upravljanja istraživačkim podacima

Upoznajte se sa zahtjevima financijera i alatima kako biste mogli savjetovati istraživače kako pisati planove upravljanja istraživačkim podacima i kako se planovima koristiti.

12. Zahtjevi financijera, uključujući Horizon2020, primjeri javno objavljenih planova te alat za izradu planova, DMPonline,
<https://bit.ly/2XVRfuy>

13. ARGOS – alat OpenAIRE-a i EUDAT-a za izradu planova upravljanja istraživačkim podacima,
<https://bit.ly/36qALxf>

Metapodaci

Opisujte istraživačke podatke u skladu s načelima **FAIR data** te se sa svojim pitanjima i prijedlozima obratite **Radnoj skupini za istraživačke podatke** koja radi na razvoju metapodatkovnog opisa u cilju lakšeg pronalaženja, korištenja istraživačkim podacima i njihovog očuvanja, <https://bit.ly/2DpNkN9>

14. Metapodatkovni opis, hodogram unosa i kontrolirani rječnici za objekt Skup podataka (istraživački podaci) u Dabru, <https://bit.ly/2ORgOsw>, temeljen na **DataCite Metadata Schema**, <https://bit.ly/2XWIbGU>

15. Saznajte više o **načelima FAIR data** za razumijevanje važnosti metapodatkovnog opisa, <https://bit.ly/2L3T1V4>

Citiranje istraživačkih podataka

Promovirajte akademsku čestitost pravilnim citiranjem istraživačkih podataka, koristeći se pritom trajnim identifikatorima, povezujte istraživačke podatke s radovima koji se temelje na tim podacima.

16. Naučite kako ispravno citirati podatke, <https://bit.ly/33Bf7oh>

Licenciranje podataka i zaštita privatnosti

Prilikom prikupljanja i dijeljenja podataka koristite se prikladnim licencijama i pravilno se odnosite prema osjetljivim i povjerljivim podacima.

17. O odabiru licencije za istraživačke podatke
informirajte se na <https://bit.ly/2Pg1Hci>, a o (ponovnom) korištenju podacima na <https://bit.ly/38f6rr8>

18. O zaštiti privatnosti, osjetljivim podacima i anonimizaciji saznajte na <https://bit.ly/38eAD5O> ili <https://bit.ly/2PnUJ4Y>

Digitalno očuvanje

Suradujte sa zajednicom arhivista radi razvoja i implementacije infrastrukture i prakse koje će osigurati dostupnost i upotrebljivost zbirki podataka za pet, dvadeset, pedeset, stotinu ili više godina.

19. Shvatite terminologiju i standarde za digitalne arhive koristeći se referentnim modelom *Open Archival Information System (OAIS)*, postupcima certificiranja koji potvrđuju pouzdanost digitalnih repozitorija, poput **CoreTrustSeal** i **ISO 16363**, te **FAIR** standardima.

20. Pronađite dostupne alate koji vam mogu pomoći pri digitalnoj zaštiti, koristeći se **COPTR-om**, <https://bit.ly/2RgehZW>

Repozitoriji istraživačkih podataka

Koristite se institucijskim i tematskim repozitorijima za objavu i arhiviranje skupova podataka i pomožite istraživačima da identificiraju druge odgovarajuće repozitorije.

21. Svi repozitoriji u **Dabru** podržavaju objavljivanje istraživačkih podataka. Pohranite istraživačke podatke u repozitoriju svoje ustanove, <https://bit.ly/2Nt54MN>

22. Svoje podatke možete pohraniti i u **Zenodu** ili odaberite odgovarajući repozitorij za pohranu na **re3data.org**, Registru repozitorija istraživačkih podataka.

Uključivanje u zajednicu

Povežite se sa zajednicom istraživača, financijera, izdavača, knjižničara i ostalih entuzijasta te sudjelujte u dijeljenju ideja i razvoju rješenja za upravljanje istraživačkim podacima.

23. Uključite se u Research Data Alliance!

Postanite dio međunarodne zajednice za dijeljenje istraživačkih podataka. Uključiti se možete besplatno putem web-stranice <https://bit.ly/33zHWI0>

Pozivamo vas da se nakon registracije uključite i u nacionalnu grupu RDA in Croatia, <https://bit.ly/2Re68XF>

Ostale radne i interesne skupine u koje se možete prijaviti možete pronaći ovdje: <https://bit.ly/34HDDFA>

Sudjelujte na **nacionalnim RDA događanjima**, <https://bit.ly/2GfP7pc>

Kontakt

E-mail: rda-hr@srce.hr

Verzija dokumenta: 1.1

RDA Europe 4.0 – The European Plug-in to the global Research Data Alliance – has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under Grant Agreement No 777388. The content of this document does not represent the opinion of the European Commission, and the European Commission is not responsible for any use that might be made of such content.

